

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie máj 2011
I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 129/2010
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	9. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ v dvoch podaných sťažnostiach namietal porušenie označených základných práv postupom a rozhodnutiami najvyššieho súdu v trestnom konaní vedenom proti nemu ako obvinenému (neskôr obžalovanému a odsúdenému) pre trestný čin podplácania podľa § 161 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005.</p> <p>Z obsahu sťažností vyplynulo, že sťažovateľ bol advokátom, ktorý v rámci obhajoby svojho obvineného klienta podľa záverov právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov požiadal kolegyňu advokátku ako obhajkyňu spoluobvineného, aby ovplyvnila svojho klienta tak, aby tento zmenil svoju výpoveď na prospech klienta sťažovateľa. Za to jej sľúbil úplatok, čo prvotne odmietla, avšak neskôr, potom, ako bola ustanovená za agenta v zmysle § 88b ods. 1 Trestného poriadku (účinného do 31. decembra 2005) a spoluobvinený zmenil svoju výpoveď, boli peniaze odovzdané s tým, že časť mala byť určená pre ňu a časť pre spoluobvineného.</p> <p>Konaniu a rozhodovaniu najvyššieho súdu v merite jeho trestnej veci – teda v konaní o odvolaní proti odsudzujúcemu rozsudku špeciálneho súdu a v konaní o dovolaní proti zamietavému uzneseniu odvolacieho súdu sťažovateľ vytýka, že najvyšší súd ako súd odvolací i dovolací</p> <p>(i) absolútne nezohľadnil dôkazné vady v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi, keď založil svoje rozhodnutie na procesne nepoužiteľných dôkazoch (kolegyňa advokátka – agent provokatér), na nepreskúmateľnom odôvodnení,</p> <p>(ii) svojvoľne akceptoval kvalifikáciu skutku ako trestný čin podplácania, hoci judikatúra podobné konanie kvalifikuje ako návod na trestný čin krivej výpovede (Výber rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3/1981),</p> <p>(iii) v dôsledku toho rozhodoval nepríslušný súd (špeciálny, namiesto okresného súdu),</p> <p>(iv) ktorý nemal atribút nezávislého a nestranného súdu, lebo sudcov „vyberala“ výkonná zložka štátnej moci (previerky NBÚ u sudcov), pričom vzniesol aj námietku, že v odvolacom senáte rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený,</p> <p>(v) a neprípustne kriminalizoval konanie sťažovateľa, keď ho urobil zodpovedným (vinným) zo spáchania trestného činu, ktorého znaky v jeho konaní neboli naplnené.</p>

	<p>Vo vzťahu ku konaniu a rozhodovaniu najvyššieho súdu ako sťažnostnému súdu a dovolaciemu súdu v súvislosti s preskúmaním uznesenia špeciálneho súdu o uložení poriadkovej pokuty okrem už uvedeného sťažovateľ namietal, že odmietnutím dovolania ako neprípustného došlo k zásahu do jeho označených práv. Sťažovateľ je na rozdiel od najvyššieho súdu názoru, že aj proti uzneseniu odvolacieho súdu o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty je dovolanie prípustné, a to vychádzajúc z obsahu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Sťažovateľ v petite sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv, napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu zrušil, vrátil mu vec na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.</p>
ratio decidendi	<p>K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu (sp. zn. 2 Toš 2/2007 z 9. septembra 2008) a dovolacieho súdu (sp. zn. 1 TdoVš 1/2009 zo 17. septembra 2009)</p> <p>V rámci vymedzeného rozsahu ústavno-súdneho prieskumu sa ústavný súd najskôr zaoberal tými rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré mali priamy vzťah k trestnej zodpovednosti sťažovateľa. Definitívnym rozhodnutím, ktorým bolo trestné stíhanie sťažovateľa v rovine všeobecného súdnictva skončené, bolo uznesenie najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu sp. zn. 1 TdoVš 1/2009 zo 17. septembra 2009 (ďalej pre účely tejto časti nálezu len „uznesenie dovolacieho súdu“).</p> <p><u>Zloženie odvolacieho senátu vo väzbe na uplatnený dovolací dôvod – rozhodovanie vylúčeným sudcom</u></p> <p>Kreácia odvolacieho senátu najvyššieho súdu bola limitovaná tým, že bolo potrebné rozhodnúť o viacerých námietkach zaujatosti, ktoré postupne podávali tak sťažovateľ, ako aj jednotliví sudcovia, ktorí vzhľadom na svoje zaradenie v rozvrhu práce rozhodovali v trestných senátoch najvyššieho súdu. Spoločným menovateľom viacerých námietok zaujatosti bola skutočnosť, že tak otec, ako aj matka sťažovateľa pracovne dlhú dobu pôsobili na najvyššom súde (otec bývalý sudca, matka bývalá zamestnankyňa kancelárie podpredsedu najvyššieho súdu). Sťažovateľ občasne navštevoval svojich rodičov na najvyššom súde a do styku s niektorými sudcami prichádzal aj mimo pracovného času, keďže títo navštevovali rodičov sťažovateľa. Uznesením senátu najvyššieho súdu pod vedením JUDr. M. F. sp. zn. 5 Ndt 18/2004 zo 6. októbra 2004 boli z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa vylúčení sudcovia JUDr. Š. M., JUDr. E. B., JUDr. Š. H., JUDr. M. P., JUDr. H. S., JUDr. P. T., JUDr. P. K., JUDr. M. L. a JUDr. J. M.. Keďže uvedení sudcovia sami oznámili svoju zaujatosť, pretože dlhé roky poznali a spolupracovali s rodičmi sťažovateľa, v dôsledku čoho poznali aj sťažovateľa, senát rozhodujúci o ich vylúčení dospel k záveru, že ide o také okolnosti, v dôsledku ktorých môžu objektívne vzniknúť pochybnosti o ich nezaujatosti, a preto ich z rozhodovania o trestnej veci sťažovateľa vylúčil. Z obdobných dôvodov oznámil svoju zaujatosť aj sudca JUDr. M. K., pričom aj on bol ako sudca vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa, a to uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 TošNd 2/2007 z 8. marca 2007. Naopak, sudcovia JUDr. J. K. a JUDr. J. K., ktorých zaujatosť namietal sám sťažovateľ (pre ich pomer k veci, nadštandardné kladné vzťahy s JUDr. D. L., ktorý v súvisiacej správnej veci zastupoval advokátku-agentku), vylúčení z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa neboli.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu mala pre kreáciu odvolacieho senátu najvyššieho súdu osobitný význam námietka zaujatosti vznesená sudcom JUDr. J. M.. Tento totiž sám namietal svoju zaujatosť z dôvodu, že poznal matku sťažovateľa, keďže bola pracovníčkou kancelárie podpredsedu najvyššieho súdu v čase, keď on túto funkciu zastával, a osobne poznal aj sťažovateľa, ktorý matku v práci občas navštevoval. Osobne poznal aj otca sťažovateľa, ktorý bol sudcom a predsedom senátu najvyššieho súdu. Preto bol sám toho názoru, že jeho vzťah k rodičom sťažovateľa a k nemu samotnému môže zakladať pochybnosť o jeho nezaujatosti, a žiadal, aby bol príslušným senátom vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa.</p> <p>O námietke zaujatosti vznesenej sudcom JUDr. J. M. rozhodol senát najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 1 TošNd 2/2007 z 25. apríla 2007 tak, že tento nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestných veciach sťažovateľa vedených pod sp.</p>

zn. 2 Toš 2/2007 a 2 Tošs 2/2007. V odôvodnení tohto uznesenia príslušný senát 1 TošNd uviedol, že u JUDr. J. M. nezistil dôvody na jeho vylúčenie, a zároveň uviedol, že „senát 1 Toš sa preto nestotožňuje s rozhodnutím tohto súdu zo 6. októbra 2004, sp. zn. 5 Ndt 18/2004, ktorým prakticky z tých istých dôvodov vylúčil z vykonávania úkonov trestného konania väčšinu sudcov trestného kolégia“.

Na základe podaného dovolania a uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku bolo potom úlohou najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu posúdiť, či vo veci, konkrétne v odvolacom senáte, nekonal sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Na takéto posúdenie a následné rozhodnutie má výlučnú právomoc najvyšší súd, a v tomto smere ho nemôže ústavný súd zastupovať. Ústavnému súd však ex constitutione prislúcha posúdiť, či najvyšší súd túto právomoc nevykonával ústavne nekonformným spôsobom. Uznesenie dovolacieho súdu bolo v tomto smere odôvodnené tým, že „príslušné senáty najvyššieho súdu sa niekoľkokrát zaoberali námietkami zaujatosti či už zo strany obvineného alebo zo strany sudcov, ktorí namietli svoju zaujatosť vo veci. Rozhodnutia v tomto smere sú právoplatné a je nevyhnutné ich rešpektovať“. V podstate teda najvyšší súd uzavrel, že dovolaciemu súdu neprislúcha skúmať otázku (ne)vylúčenia sudcov z vykonávania úkonov trestného konania, ak o tejto rozhodli príslušné senáty konajúceho súdu. Na prvý pohľad sa uvedený záver môže javiť ako zákonný a ústavne konformný. V prípade sťažovateľa však neobstojí z dvoch dôvodov, z ktorých prvý je všeobecne aplikovateľný a druhý vyvolaný konkrétnou situáciou sťažovateľa.

Osobitosť trestnej veci sťažovateľa vyvolaná oprávnenými otázkami nad tým, ktorí sudcovia (nie)sú zaujatí, tiež vyžadovala, aby dovolací senát venoval meritómu pozornosť uplatnenému dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. Dva senáty najvyššieho súdu totiž v dvoch uzneseniach (sp. zn. 5 Ndt 18/2004 zo 6. októbra 2004 a sp. zn. 3 TošNd 2/2007 z 8. marca 2007) dospeli k záveru, že vzájomné poznanie sa a pracovné vzťahy sudcov najvyššieho súdu k rodičom sťažovateľa a k nemu samotnému sú dôvodom na ich vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania. Iný senát najvyššieho súdu v ďalšom uznesení (sp. zn. 1 TošNd 2/2007 z 25. apríla 2007) dospel u sudcu vznášajúceho námietku vlastnej zaujatosti z totožných dôvodov (JUDr. J. M.) k opačnému záveru a tohto nevylúčil. Rozdielnosť názorov rôznych senátov najvyššieho súdu takto vyžadovala, aby dovolací senát najvyššieho súdu v päťčlennom zložení v záujme reálneho, a nielen iluzórneho naplnenia ústavného práva na sťažovateľa na súdnu ochranu (v spojení s právom na zákonného sudcu) a práva na spravodlivé súdne konanie, vecne posúdil, či sudca JUDr. J. M. mal, alebo nemal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Napadnuté uznesenie dovolacieho súdu je však dôkazom toho, že najvyšší súd tak nekonal. Tým priamo zasiahol do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a do jeho práva na spravodlivé súdne konanie, ktorých implicitnou súčasťou je právo každej osoby uplatňujúcej právo na podanie opravného prostriedku, aby príslušný preskúmovací súd pri rozhodovaní o ňom, reálne a nielen formalisticky posúdil naplnenie jeho explicitne ustanovených zákonných dôvodov. Súčasne tým najvyšší súd porušil aj právo sťažovateľa na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, keďže napriek svojej ústavnej povinnosti a zákonnej právomoci skúmať, či v odvolacom senáte nerozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, realizáciu tejto prieskumnej právomoci bez relevantného dôvodu opomenul, čím odoprel dovolaniu podanému sťažovateľom charakter účinného právneho prostriedku nápravy proti uzneseniu odvolacieho súdu.

K nesprávnej právnej kvalifikácii zisteného skutku a nepríslušnosti súdu vo väzbe na uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) a a) Trestného poriadku

Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia dovolacieho senátu k takto formulovaným dôvodom dovolania uviedol: „Dovolací súd sa môže iba zaoberať otázkou, či súdmi prvého a druhého stupňa zistený skutkový stav je správne kvalifikovaný podľa príslušných ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, v tomto smere však v prerokovávanej veci nie je možné rozhodnutiam súdov nič vytykať.“ Takéto odôvodnenie uznesenia dovolacieho senátu však ústavný súd nemôže hodnotiť inak ako arbitrárne a neposkytujúce žiadne odpovede na nastolené právne (a nie skutkové) otázky, ktoré

sťažovateľ uplatnil ako dôvody dovolania. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že sťažovateľ najmä v doplnení jeho dovolania nenamietal nesprávnosť skutkových zistení nižších súdov, ale nesprávnosť nimi vykonanej právnej kvalifikácie zisteného skutku. Najvyšší súd nedal žiadnu, nie to ešte presvedčivú odpoveď na to, prečo konanie sťažovateľa napĺňa znaky trestného činu podplácania a nie znaky návodu na trestný čin krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku, pričom in concreto mal sťažovateľovi vysvetliť, prečo sa na právne posúdenie jeho skutku nepoužije staršia judikatúra najvyššieho súdu, resp. prečo sa od nej bolo na mieste odchýliť. Na súvisiacu dovoláciu námietku preukazujúcu podľa sťažovateľa naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (rozhodol nepríslušný súd) najvyšší súd nedal žiadnu odpoveď.

Na zodpovedanie nastolených právnych otázok nemá právomoc ústavný súd, ale výlučne najvyšší súd ako dovolací súd. Jeho odpoveď však musí byť (i) najmä daná, a potom (ii) jednoznačná a presvedčivá. Najvyšší súd ako dovolací súd musí zodpovedať otázku, či skutok, z ktorého bol sťažovateľ uznaný za vinného, bol v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty trestného činu podplácania, a nie návodu na trestný čin krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku. Len tak by najvyšší súd naplnil svoje ústavné poslanie nezávislého súdneho orgánu, do ktorého právomoci patrí posúdiť všetky otázky relevantné na uznanie viny a uloženie trestu (čl. 50 ods. 1 ústavy) za konanie, o ktorom len zákon ustanoví, že je trestným činom (čl. 49 ústavy). Ak tak neurobil, porušil napadnutým uznesením dovolacieho senátu základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru.

Dovolací senát najvyššieho súdu takto zhodne s dôvodmi odvolacieho senátu najvyššieho súdu posudzoval ustanovenie advokáta za agenta a procesnú použiteľnosť takto získaných dôkazov, na základe interpretácie účinných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich použitie agenta, ktorej interpretácii neprotirečil ani názor správneho senátu najvyššieho súdu, ktorý rozhodoval o opravnom prostriedku JUDr. M. M. proti rozhodnutiu Slovenskej advokátskej komory (ktorým bola menovaná uznaná za vinnú z disciplinárneho previnenia a bolo jej uložené disciplinárne opatrenie – vyčiarknutie zo zoznamu advokátov, v odôvodnení rozsudku sp. zn. 3 Sž 36/2006 z 15. februára 2007). V citovanom rozhodnutí správneho súdu tento podrobil zlučiteľnosť inštitútu agenta s postavením advokáta podrobne analýze. Táto sa týkala všeobecných princípov advokácie a jej výkonu [nezávislosť advokáta, povinnosť mlčanlivosti, povinnosť chrániť a presadzovať záujmy klienta, viazanosť jeho pokynmi, ústavné právo na obhajobu, riziká vyplývajúce z možnosti „policajnej provokácie“, potenciálne právne možnosti dané ustanoveniami trestného poriadku upravujúcimi agenta, požiadavka na advokátov ako objektívne (navonok) nezávislých a pod.]. Záverom najvyšší súd (jeho správny senát) v citovanom rozsudku uzavrel, že advokát pri výkone advokácie nemôže pôsobiť ako agent. Správny senát v citovanom rozsudku zároveň zvýraznil, že v ňom „neposudzoval zákonnosť použitia agenta ako dôkazu v trestnom konaní“.

Ústavný súd preto neakceptoval výhrady sťažovateľa, na základe ktorých tento namietal zákonnosť použitia dôkazu získaného agentom, keďže nezistil rozpornosť daného stavu so zákonnou úpravou inštitútu agenta (najmä § 88b Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005). Posúdenie prípadného ne/súladu citovaného zákonného ustanovenia s ústavou je možné postupom podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, o ktoré konanie v danej veci nejde.

Nad rámec uvedených záverov o zásahu do označených práv sťažovateľa uznesením dovolacieho súdu považuje ústavný súd za potrebné zvýrazniť, že najvyšší súd sa pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa dopustil vnútornej ťažko obhájiteľnej kontroverzie. Výrokom napadnutého uznesenia najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí. Uvedené zákonné ustanovenie však umožňuje najvyššiemu súdu odmietnuť dovolanie na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci vtedy, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania. Vztahuje sa teda na prípady, keď najvyšší súd bez preskúmania veci zistí, že dovolanie neobsahuje žiaden dôvod v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Z odôvodnenia uznesenia

dovolacieho súdu však vyplýva, že tento zistil, že dovolanie obsahuje dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. d), e), g) a i) Trestného poriadku, a tieto preskúmal, keďže z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva určité stanovisko k sťažovateľom uplatneným dôvodom dovolania. Pre takýto postup a skúmanie danosti uplatnených dôvodov dovolania ich preskúmaním však § 384 ods. 1 Trestného poriadku vyžaduje verejné zasadnutie, na ktorom dovolací súd preskúma zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania, ktoré sú uvedené v dovolaní. Na riziká spojené s možným porušením základných práv a slobôd (spojených napr. so zásadou verejnosti, zásadou ústnosti či zásadou denegatio iustitiae) takýmto postupom dovolacieho súdu, upozornil ústavný súd už v skoršom náleze (I. ÚS 402/2008 z 1. apríla 2009). Z uvedeného dôvodu ústavný súd vyslovil aj porušenie práva sťažovateľa na verejné súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Bez zreteľa na už uvedené je potrebné konštatovať, že v trestnej veci sťažovateľa vyvstávajú podstatné otázky nad tým, či všetci členovia dovolacieho senátu boli riadne oboznámení so spisom a podkladmi na rozhodnutie. Zloženie dovolacieho senátu bolo totiž ustálené až 16. septembra 2009 (v dôsledku uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Ndt 16/2009 zo 16. septembra 2009), teda len jeden deň predtým, ako dovolací súd dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol.

Vzhľadom na už uvedené dôvody ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd rozhodnutím o dovolaní porušil označené práva sťažovateľa (bod 1 výroku nálezu), toto zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu ako sťažnostného súdu (sp. zn. 1 Toš 60/2006 z 21. septembra 2006) a dovolacieho súdu (sp. zn. 1 TdoVš 2/2007 zo 19. júla 2007)

Túto časť sťažnosti ústavný súd v tomto konaní nemohol meritórne prerokovať a rozhodnúť, pretože tomu bránila prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Sťažovateľ totiž už v minulosti namietal pred ústavným súdom porušenie označených práv týmito rozhodnutiami najvyššieho súdu, pričom ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 303/07 zo 6. decembra 2007 sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu ako sťažnostného súdu (sp. zn. 2 Tošs 2/2007 z 9. septembra 2008) a dovolacieho súdu (sp. zn. 1 TdoVš 2/2009 zo 17. septembra 2009)

V tejto časti sťažnosti sťažovateľ opätovne, avšak vo vzťahu k iným uzneseniam najvyššieho súdu namieta, že najvyšší súd nemal dovolanie proti uzneseniu sťažnostného súdu o poriadkovej pokute odmietnuť ako neprípustné, ale naopak, mal toto meritórne prerokovať a rozhodnúť o ňom. Keďže však táto právna otázka vo väzbe na možný zásah do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy už bola predmetom posudzovania ústavného súdu (IV. ÚS 303/07), zmena judikatúry by vyžadovala postup podľa § 6 zákona o ústavnom súde. Na takýto postup však ústavný súd ani v tomto konaní nezistil dôvod, pretože aj prvý senát považuje zdôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu týkajúce sa neprípustnosti dovolania proti uzneseniu sťažnostného súdu o poriadkovej pokute za ústavne akceptovateľné.

Uznesenie najvyššieho súdu ako sťažnostného súdu však v tomto smere nemohlo ostať mimo rámca pozornosti ústavného súdu. Pre absenciu prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu o poriadkovej pokute totiž nemôže najvyšší súd ako dovolací súd preskúmať, či v tejto sťažnostnej veci nekonal vylúčený sudca (JUDr. J. M.). Avšak, ak by v ďalšom konaní najvyšší súd ako dovolací súd po zrušení jeho uznesenia a vrátení veci na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu) v intenciách uvedeného v bode 19 až 26, napr. vyhovel dovolaniu sťažovateľa proti zamietavému meritórnemu uzneseniu najvyššieho súdu z citovaného dôvodu (rozhodoval sudca, ktorý mal byť vylúčený) a ústavný súd by nezrušil uznesenie najvyššieho súdu ako sťažnostného súdu vo veci poriadkovej pokuty, toto by už de iure napriek jeho neústavnosti a nezákonnosti nebolo žiadnym procesným postupom zrušiteľné. Ústavný súd preto aj toto uznesenie sťažnostného súdu zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu ako sťažnostnému súdu na ďalšie konanie (bod 4 výroku nálezu), pretože nastolené otázky o nevylúčení jedného z členov sťažnostného senátu a o vylúčení iných sudcov, resp. žiaden vecný prieskum týchto otázok zo strany dovolacieho súdu, potencionálne indikujú záver o porušení práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s

	<p>čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p style="text-align: center;">K nálezu je pripojené odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>IV. ÚS 303/07 I. ÚS 402/2008</p>

spisová značka	I. US 344/2010
sudca spravodajca	Milan Ľalík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu z 19. marca 2009.</p> <p>Predmetom sťažnosti v konaní pred ústavným súdom je namietané porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského z 19. marca 2009, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na zaplatenie nemajetkovej ujmy sťažovateľovi a nepriznania náhrady trov prvostupňového konania a rovnako mu nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu, ktorou namietal porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd sťažnosť uznesením č. k. I. ÚS 237/09-20 z 10. septembra 2009 z dôvodu nevyčerpania dovolania ako neprípustnú odmietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením z 27. októbra 2009 dovolanie odmietol.</p> <p>Sťažovateľ podal ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť 8. marca 2010.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že tak okresný súd, ako aj krajský súd vo veci rozhodovali potom, keď ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 372/04-29 z 23. februára 2005 konanie o sťažnosti sťažovateľa pre porušenie práva podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru zastavil a vyslovil, že sťažovateľ má k dispozícii účinný prostriedok nápravy na ochranu ním označených práv postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Sťažovateľ uvedený prostriedok nápravy využil a ochranu svojich práv si uplatnil na okresnom súde, ktorý vo veci rozhodol rozsudkom, ktorým zastavil konanie v časti, v ktorej bolo postupom okresného súdu na verejnom pojednávaní 25. marca 2004 vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 158/2003 porušené právo sťažovateľa slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu s odôvodnením, že v čase od 1. júla 1969 do 1. júla 2004 bol platným a účinným zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo nezákonným úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), ktorý nepoznal inštitút nemajetkovej ujmy. Ďalej vyslovil, že postupom okresného súdu na verejnom pojednávaní 16. septembra 2004 vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 181/2004 bolo porušené právo sťažovateľa slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu. Okresný súd zamietol návrh na zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 50 000 Sk (1 659,69 €) a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov tohto konania. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom namietal nepriznanie nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so závermi okresného súdu, potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti a nepriznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.</p> <p>Ústavný súd zhodne so sťažovateľom uvádza, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pričom súčasťou práva na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je aj právo účastníkov súdneho konania, aby sa súd vyrovnal s ich</p>

argumentmi a návrhmi. Sťažovateľ v odvolaní smerujúcom proti rozsudku okresného súdu v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na zaplatenie majetkovej ujmy a náhrady trov konania podrobne uviedol dôvody, pre ktoré ho považuje za nezodpovedajúci skutkovým zisteniam. Poukázal predovšetkým na genézu prípadu, opakované porušenie práva na prijímanie informácií tým istým súdom, odôvodnenosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady trov konania.

Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu považuje ústavný súd za nedostatočné a arbitrálne z dôvodu, že krajský súd sa dôsledne nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa v časti odvolania týkajúcej sa nepriznania náhrady nemajetkovej ujmy v konkrétnych skutkových okolnostiach sťažovateľovej situácie a pri posúdení intenzity zásahu do práva na informácie, ku ktorému došlo postupom súdu. Ústavný súd zhodne so sťažovateľom konštatuje, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu pri uplatnení ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. neposkytuje jasnú odpoveď, ako súd zákonnú formuláciu „dostatočné zadosťučinenie vzhľadom na spôsobenú ujmu“ aplikoval, keďže ide o neurčitý právny pojem, ktorý si vyžaduje aplikáciu a hodnotové naplnenie tohto pojmu s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí neuviedol žiadnu argumentáciu, na základe ktorej by bolo možné zistiť intenzitu porušenia základného práva na informácie, ktorá by odôvodňovala konštatovanie porušenia práva bez priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a nepriznania trov konania za dostatočné. Ústavný súd preto zdôrazňuje, že v rozhodnutí krajského súdu ostal opomenutý najpodstatnejší aspekt celého prípadu, t. j. porušenie základného práva na informácie, jeho intenzita a dôvody na vyslovenie záveru o dostatočnosti zadosťučinenia konštatovaním porušenia práva bez priznania finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania.

Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a konštatoval, že jeho rozhodnutie týkajúce sa nepriznania náhrady trov konania úspešnému sťažovateľovi je v rozpore so zásadou spravodlivého súdneho konania obsiahnutou v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Krajský súd svoje rozhodnutie o trovách konania odôvodnil takto: „Krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa aj vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania. Okresný súd správne rozhodol o náhrade trov konania podľa pomeru úspechu účastníkov v súdnom konaní. Navrhovateľ v konaní bol úspešný zhruba v polovici, preto mohol okresný súd s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p. nepriznať účastníkom náhradu trov konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Neúspešný navrhovateľ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odporcovi v odvolacom konaní trovy nevznikli, preto odporcovi nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.“

Predmetom odvolania sa nestal rozsudok okresného súdu vo výroku o zastavení konania v časti, že postupom okresného súdu na verejnom pojednávaní 25. marca 2004 vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 158/2003 bolo porušené právo sťažovateľa slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu, a v časti, v ktorej okresný súd vyslovil, že postupom okresného súdu na verejnom pojednávaní 16. septembra 2004 vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 181/2004 bolo porušené právo sťažovateľa slobodne prijímať a rozširovať informácie pomocou zvukového záznamu. Oba výroky sa týkajú práva slobodne prijímať a rozširovať informácie, pričom z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že bolo náležité preukázané, že k jeho porušeniu došlo v oboch uvedených prípadoch. O zastavení konania v prvom prípade rozhodol okresný súd podľa § 104 ods. 1 OSP z dôvodu neexistencie vecnej príslušnosti a berúc do úvahy aj skutočnosť, že platná právna úprava v čase porušenia práva sťažovateľa (zákon č. 58/1969 Zb.) nepoznala inštitút nemajetkovej ujmy.

Odvolací súd potvrdil právny záver okresného súdu vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania a uviedol, že okresný súd podľa pomeru úspechu účastníkov v súdnom konaní rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP správne, keď vzhľadom na polovičnú úspešnosť sťažovateľa v konaní mu nepriznal náhradu trov konania. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v uvedenom prípade nepostupoval podľa § 142 ods. 3 OSP, neprihliadol na úspešnosť sťažovateľa v konaní a špecifické okolnosti prípadu, neuznal oprávnenie sťažovateľa na zaplatenie nemajetkovej ujmy, čo v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že

	<p>po uplatnení si svojho základného práva na súdnu ochranu utrpel aj majetkovú ujmu v dôsledku platenia trov konania, čo v závere viedlo nielen k znehodnoteniu úspechu sťažovateľa (v striktnom ponímaní chápaného ako čiastočného) v predmetnom súdnom konaní, ale predovšetkým týmto rozhodnutím o nepriznaní žiadnych trov konania bolo zasiahnuté aj do jeho majetkovej sféry.</p> <p>Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu v časti týkajúcej sa nepriznania nemajetkovej ujmy sťažovateľovi a absencia odôvodnenia rozhodnutia o nepriznaní trov konania je vzhľadom na obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z ústavného hľadiska neakceptovateľné, v dôsledku čoho ústavný súd dospel k záveru, že napadnutými výrokmi rozsudku krajského súdu z 19. marca 2009 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	<p>III. ÚS 372/04 I. ÚS 237/09</p>

spisová značka	I. ÚS 423/2010
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu z 23. marca 2010.</p> <p>Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie spoločnosti T., a. s., ktorá je v konaní pred všeobecným súdom v procesnom postavení žalovanej a protistranou sťažovateľky, a zároveň sťažovateľke ako žalobkyni nepriznal náhradu trov dovolacieho konania. V odôvodnení rozsudku k výroku o trovách konania najvyšší súd stručne uviedol: „Žalobcovi náhradu účelne vynaložených trov dovolacieho konania nepriznal.“</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky uznesenie najvyššieho súdu vo výroku o trovách konania nie je v súlade s požiadavkami kladenými na spravodlivý súdny proces a predstavuje protiústavný zásah do jej majetkových práv. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti uviedla, že je nesporné, že v dovolacom konaní mala plný úspech a že bola zastúpená právnym zástupcom, ktorý vykonal v intenciách vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o odmenách advokátov“) dva úkony právnych služieb. Najvyšší súd jej však napriek plnému úspechu vo veci náhradu účelne vynaložených trov právneho zastúpenia nepriznal.</p> <p>Sťažovateľka okrem arbitrážnosti prijatých záverov vytýka napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v časti výroku o trovách konania aj jeho nedostatočné odôvodnenie. Poukázala pritom na skutočnosť, že strohé odôvodnenie spočívajúce len v konštatovaní, že najvyšší súd sťažovateľke náhradu účelne vynaložených trov dovolacieho konania nepriznal, je rozporuplné, nedostatočné a nepreskúmateľné v takom rozsahu, že ho to robí ústavne neakceptovateľným.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia v časti výroku o trovách konania neobsahuje žiadne skutočnosti umožňujúce preskúmať závery rozhodnutia dovolacieho súdu, taktiež absentuje odkaz na relevantnú právnu normu, na základe ktorej najvyšší súd rozhodol. Nemožno ani len nepriamo vyvodiť, či najvyšší súd rozhodnutím o nepriznaní trov konania prihliadal na eventuálne osobitné okolnosti odôvodňujúce postup podľa § 150 ods. 1 OSP. Ústavný súd ďalej prisvedčuje sťažovateľke, že nedostatočné odôvodnenie pôsobí navyše aj rozporuplne, na jednej strane najvyšší súd považuje uplatnené trovy konania za účelné, na strane druhej ich</p>

	<p>nepriznáva. V danom prípade ide len o formálny výkon práva na súdnu ochranu, ktorý je v rozpore s požiadavkami procesných záruk až do tej miery, že vzbudzuje nedôveru verejnosti v zákonné rozhodovanie všeobecných súdov a porušuje označené základné práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu.</p> <p>Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že rozhodovanie o trovách konania sa vo všeobecnosti spravuje zásadou úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Konajúci súd môže účastníkovi konania, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznať trovy konania v súlade s § 150 ods. 1 OSP len vo výnimočných prípadoch. Rozhodná judikatúra všeobecných súdov dlhodobo zdôrazňuje, že v prípade takéhoto postupu a nepriznania trov účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, je súd zvlášť povinný dbať na dostatočné odôvodnenie, nepostačí všeobecné konštatovanie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa (porovnaj napr. R 34/1982). Najvyšší súd však v danej veci nedodrжал ani len minimálne požiadavky procesnej kvality na odôvodnenie rozhodnutia.</p> <p>Ústavný súd bez toho, aby posudzoval zistený skutkový stav v danej veci alebo aby priamo vstupoval do právnych úvah konajúceho najvyššieho súdu, konštatuje, že uvedené nedostatočné a rozporné odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu vo výroku o trovách konania je dostatočným argumentom na vyslovenie arbitrárnosti napadnutého uznesenia v tejto časti majúcej za následok porušenie označených základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).</p> <p>Po vyslovení arbitrárnosti napadnutého uznesenia spočívajúcej v jeho odôvodnení ústavný súd ďalej zisťoval, či došlo k zásahu do základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy. Ústavný súd k tomu predovšetkým konštatuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov a právne posudzovať, či najvyšší súd mal v danom prípade priznať sťažovateľke trovy konania, tak ako sa ich domáhala, alebo či mal uplatniť postup v zmysle ustanovenia § 150 ods. 1 OSP a trovy konania nepriznať. Ústavný súd nie je v tejto veci prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (porovnaj II. ÚS 1/95, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07). Objasnenie skutkového stavu a jeho právne posúdenie patrí do právomoci najvyššieho súdu v ďalšom konaní.</p> <p>Zároveň však ústavný súd pri posudzovaní zásahu do základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy prihliadal aj na v sťažnosti označenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v zmysle ktorej sa za majetok považuje aj majetková hodnota vrátane pohľadávky, o ktorých môže sťažovateľka tvrdiť, že má aspoň legitímnu nádej na jej zhmotnenie (rozsudok ESLP vo veci PINE VALLEY DEVELOPMENTS LTD. a iní v Írsko z 29. novembra 1991 a rozsudok ESLP vo veci PRESSOS COMPANIA NAVIERA S. A. a iní v. Belgicko z 20. novembra 1995). Ústavný súd uvádza, že arbitrárnosť uznesenia najvyššieho súdu v časti výroku o trovách konania, ktorá spočíva v nedostatočnom odôvodnení výroku, popiera legitímnu nádej sťažovateľky na zhmotnenie jej majetkových očakávaní. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd preto vyslovil aj porušenie základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy v spojení s porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).</p> <p>Napokon k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 4 ústavy ústavný súd uvádza, že toto ustanovenie neobsahuje konkrétnu garanciu základného práva a slobody, má všeobecné, deklaratórne vyjadrenie, a nie charakter základného práva, a preto nie je priamo aplikovateľné na individuálny prípad. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto časti návrhu nevyhovel.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 1/95, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07 PINE VALLEY DEVELOPMENTS LTD. a iní v Írsko z 29. novembra 1991 a rozsudok ESLP vo veci PRESSOS COMPANIA NAVIERA S. A. a iní v. Belgicko z 20. novembra 1995</p>

Nálezy – priet’ahy v konaní:

spisová značka	I. US 417/2010
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	9. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie. Konanie začalo v roku 2005.
ratio decidendi	<p>1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je návrh na zaplatenie istiny s príslušenstvom, teda po právnej stránke štandardná občianskoprávna vec patriaca do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zastáva názor, že takéto konanie vedené proti osobám zúčastneným v konaní nepatrí ku skutkovo zložitým veciam.</p> <p>2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov, v preskúmvanej veci ústavný súd v neprospech sťažovateľov zohľadnil okolnosť nepresného petitu žalobného návrhu, tento nedostatok spolu s následne uvedeným mal význam pri určení výšky priznaného finančného zadost'učinenia. V rámci hodnotenia správania sťažovateľov v posudzovanej veci nemohol ale ústavný súd prehliadnuť, že sťažovatelia na výzvy okresného súdu na špecifikovanie žalobného návrhu reagovali v primeranom čase. Sťažovatelia v 1. a 3. rade aj ich právna zástupkyňa sťažovali postup súdu aj tým, že 7. mája 2007 a 31. mája 2007 sa bez ospravedlnenia nezúčastnili súdneho pojednávania. Sťažovatelia sa súdneho pojednávania nezúčastnili aj 26. októbra 2010.</p> <p>3. Ústavný súd z hľadiska prieťahov v konaní hodnotil postup okresného súdu ako celok. Napriek tomu, že okresný súd vykonal niektoré procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, odstraňoval nedostatky podania a doručoval písomnosti v posudzovanej veci, predsa nekonal koncentrovane a efektívne. Je to zrejme aj z toho, že nariadené súdne pojednávania 5. septembra 2006, 31. októbra 2006 12. marca 2007, 29. januára 2008, 21. decembra 2010 bez uvedenia dôvodu zrušil. Okresný súd vo veci meritóme rozhodol 21. februára 2008, ale pre pochybenie, ktorého sa dopustil, krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Obdobný postup bol aj v súvislosti s uzneseniami z 19. mája 2008, čo je potrebné pričítať na ľarchu okresného súdu. Ústavný súd nemohol zohľadniť do celkovej doby konania viac ako 9 rokov vo veci sťažovateľov aj dobu (od 14. augusta 2001 do 30. augusta 2005) ne/konania pred okresným súdom, a to rešpektujúc materiálnu ochranu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z pohľadu záujmu sťažovateľov na právoplatnom skončení ich veci, s ktorou sa obrátili na súd, totiž nie je právne významná zmena miestnej príslušnosti okresného súdu, ku ktorej došlo na základe krajským súdom vyslovenej zaujatosti sudcov okresného súdu.</p> <p>Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok formálnosťou, neefektívnosťou a nesústreďenosťou.</p> <p>Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať sťažovateľom primerané finančné zadost'učinenie v sume po 3 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	***

spisová značka	I. US 52/2011
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom krajského súdu v konaní o ochranu osobnosti.</p> <p>Vo veci žaloby o ochrane osobnosti sťažovateľa podanej 29. decembra 2000 rozhodol okresný súd rozsudkom z 19. decembra 2007. Žalovaný v uvedenej veci podal odvolanie. Konanie v predmetnej veci je vedené na krajskom súde od 28. augusta 2009.</p> <p>Sťažovateľ v predmetnej veci podal sťažnosť na prietahy z 22. júna 2010 podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podpredsedníčka krajského súdu na túto sťažnosť odpovedala podaním z 18. augusta 2010 z obsahu ktorého vyplýva, že jeho sťažnosť považuje za dôvodnú, predpokladá vybavenie predmetnej veci v mesiaci september – október 2010 a zároveň sa sťažovateľovi za vzniknuté prietahy ospravedlnila. Podľa zistenia sťažovateľa predmetná vec však do 13. januára 2011 nebola „vybavená žiadnym spôsobom“.</p>
ratio decidendi	<p>A. Predmetom napadnutého občianskoprávného konania je žaloba o ochranu osobnosti, t. j. ide o vec týkajúcu sa osobného statusu sťažovateľa, ktorej by mali všeobecné súdy venovať zvýšenú starostlivosť. Podľa ústavného súdu v predmetnom konaní možno konštatovať, že doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania nebol ovplyvnený skutkovou alebo právnou zložitou prerokovávanou veci, ale je dôsledkom postupu krajského súdu v predmetnom konaní.</p> <p>B. Pri hodnotení druhého z kritérií, ústavný súd v správaní sťažovateľa nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by mohli byť pri jeho rozhodovaní zohľadnené na jeho ťarchu a v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k výraznejšiemu spomaleniu postupu krajského súdu v predmetnom konaní.</p> <p>C. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup krajského súdu v predmetnej veci.</p> <p>Ústavný súd v preskúvanom konaní zistil dlhé obdobie nečinnosti v postupe krajského súdu, ktoré malo vplyv na doterajšiu dĺžku konania. Uvedené obdobie nečinnosti trvalo od 7. septembra 2009, keď bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu odporcu v II. rade, až do 23. augusta 2010, keď krajský súd vykonal v tejto veci prvý procesný úkon smerujúci k prerokovaniu merita veci (zaslanie výzvy odporcovi v II. rade predložiť podanie z 21. augusta 2008). Nečinnosť krajského súdu v už označenom období trvajúca spolu takmer jeden rok bez toho, aby jeho postupu bránila zákonná prekážka, je potrebné považovať za zbytočný prietah v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>S ohľadom na uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného krajským súdom považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € pre sťažovateľa za primerané finančné zadost'učinenie</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 69/2011
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných

	prieťahov postupom okresného súdu o vydanie nehnuteľnosti a náhradu za trvalé trávnaté porasty z titulu reštitúcie.
ratio decidendi	<p>Predmetom konania vo veci vedenej okresným súdom je vydanie nehnuteľnosti a náhrada za trvalé porasty z titulu reštitúcie, ktoré tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a vec z právneho a skutkového hľadiska nevykazuje znaky náročnosti. Ústavný súd vychádzajúc z doterajšej dĺžky konania, jeho priebehu a dosiaľ dosiahnutých výsledkov na záver konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali 16-ročný priebeh konania jeho zložitou, a preto nemôže akceptovať túto okolnosť uvedenú vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu k sťažnosti.</p> <p>Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Ústavný súd vychádzajúc zo sťažnosti, jej príloh, stanoviska predsedníčky okresného súdu a vyjadrenia právneho zástupcu sťažovateľa zistil, že k predĺženiu posudzovaného konania prispelo aj to, že právny zástupca sťažovateľa sa z dvanástich súdnych pojednávaní nariadených od 3. decembra 2007 nezúčastnil deviatich z nich, pričom svoju neprítomnosť neospravedlnil vôbec alebo dodatočne z dôvodu kolízie pojednávaní, a tiež dvakrát žiadal o poskytnutie lehoty na uzatvorenie mimosúdnej dohody, pričom na výzvy okresného súdu týkajúce sa výsledkov jej uzatvorenia nereagoval.</p> <p>Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu, pričom vzniknuté prieťahy posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. okresný súd až v roku 2008, teda po 13 rokoch od podania žaloby, dospel k záveru, že toto podanie sťažovateľa nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania v súlade s § 42 OSP, a vyzval ho na jeho doplnenie.</p> <p>Argumentáciu okresného súdu spočívajúcu v poukázaní na skutočnosť, že sťažovateľ nebol pri podaní žaloby zastúpený advokátom, jeho podanie nemalo náležitosti návrhu na začatie konania, na nevyhnutnosť znaleckého dokazovania a opakovanú neúčastť právneho zástupcu sťažovateľa na nariadených pojednávaní, ktoré mali prispieť k doterajšej dĺžke konania, ústavný súd v okolnostiach prípadu neakceptoval. Okresným súdom uvedené skutočnosti jednotlivo ani vo vzájomnej spojitosti nemôžu odôvodňovať celkovú neprimeranú dĺžku posudzovaného súdneho konania, ktoré doteraz trvá viac ako 16 rokov bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej, teda bez nastolenia právnej istoty sťažovateľa.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 10 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadost'učinenie</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS 2/2011
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o zaplatení poisťného plnenia. Konanie

	začalo v roku 1995.
ratio decidendi	<p>Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na nevyhnutnosť nariadenia znaleckého dokazovania možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke za zložitejšie. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať len na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala zložitost' napadnutej veci. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a ktorá nie je zložitá.</p> <p>Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by sťažovateľ prispel k zbytočným prieťahom v konaní.</p> <p>Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek skutočnosti, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04). Ústavný súd zároveň pri posudzovaní prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.</p> <p>Z dosiaľ vykonaných úkonov okresného súdu vyplýva, že v konaní sa vyskytla nesústredená činnosť, opakované obdobia krátkodobej nečinnosti a tiež obdobie dlhodobej nečinnosti.</p> <p>Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 3 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	***

spisová značka	I. ÚS /2010
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	10. februára 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia. Konanie začalo v roku 2006.
ratio decidendi	Pokiaľ ide o zložitost' veci (právnú a skutkovú), ústavný súd konštatuje, že právna vec sťažovateľa je v podstate bežnou občianskoprávnou vecou, a to tak po skutkovej stránke, ako aj po právnej stránke. Ide o obvyklý spotrebiteľský spor, ktorého základom je uplatňovanie nárokov kupujúceho z vád tovaru pri kúpnej zmluve. Ústavný súd teda v právnej veci sťažovateľa nezistil žiadne indikátory zvýšenej skutkovej či právnej zložitosti veci.

	<p>Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd zistil určité okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jeho neprospech, pretože nimi čiastočne prispel k prieťahom v predmetnom konaní. Išlo jednak o (ospravedlivenú) neúčast' na pojednávaní 13. decembra 2006, v dôsledku čoho sa ďalšie pojednávanie konalo 9. marca 2007, ako aj o postup sťažovateľa po pojednávaní 9. marca 2007. Sťažovateľova námietka zaujatosti, ako aj odvolanie jeho zástupkyne proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty, ktoré sa ukázali ako nedôvodné, viedli k tomu, že spis sa od 11. mája 2007 do 5. decembra 2007 (takmer sedem mesiacov) nachádzal na krajskom súde. V tomto období teda okresný súd nijak nemohol ovplyvniť dĺžku konania v právnej veci sťažovateľa, pretože spis bol na nariadenom súde. Tieto úkony sťažovateľa, ktorých realizácia bola jeho procesným oprávnením (resp. oprávnením jeho zástupkyne), však nemohli zásadným spôsobom ovplyvniť celkovú dĺžku konania pred okresným súdom.</p> <p>V postupe okresného súdu v právnej veci sťažovateľa zistil ústavný súd viaceré obdobia nečinnosti, ktoré v kontexte celkovej dĺžky (jednoduchého) konania pred okresným súdom vedú k jednoznačnému záveru o porušení práv sťažovateľa garantovaných mu ústavou.</p> <p>Ústavný súd dodáva, že v konaní sa vyskytli určité objektívne skutočnosti, ktoré prispeli k dĺžke konania, a nebolo v možnostiach okresného súdu im zabrániť (napr. smrť znalca). V konečnom dôsledku je však z ústavného pohľadu neprípustné, aby banálna spotrebiteľská žaloba, ktorou žalobca na súde uplatňuje svoje nároky z vadného tovaru, nebola rozhodnutá aspoň prvostupňovým súdom takmer štyri roky po podaní žaloby (ku dňu podania sťažnosti; ku dňu rozhodnutia ústavného súdu je to takmer päť rokov a vec stále nie je rozhodnutá). V tomto smere objektívnu zodpovednosť za celkovú dĺžku konania nesie okresný súd, ktorý napriek tomu, že vo veci urobil množstvo úkonov, nebol schopný vec v tak dlhej dobe rozhodnúť bez toho, aby na dĺžku konania mali zásadnejší vplyv jeho účastníci a ich procesné úkony. Ako konštatuje aj sťažovateľ v podaní, ktorým doplnil svoju sťažnosť, nečinnosť okresného súdu v spojení so smrťou znalca, a tým vyvolanou stratou predmetu znaleckého skúmania podstatne sťažili súdu konanie vo veci, keďže dnes už je nemožné odborne zodpovedať otázky kladené znalcom z odboru optiky, odvetvia fyziologickej optiky.</p> <p>Ústavný súd preto v bode 1 výroku tohto nálezu vyslovil, že okresný súd postupom v konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v bode 2 výroku nálezu prikázal okresnému súdu ďalej konať bez zbytočných prieťahov.</p> <p>Ústavný súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 1500€.</p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. US 325/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. apríla 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti. Konanie začalo v roku 2006.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania je žaloba o ochranu osobnosti, t. j. ide o vec týkajúcu sa osobného statusu sťažovateľa, ktorej by mali všeobecné súdy</p>

	<p>venovať zvýšenú starostlivosť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už vyslovil, že v konaní o ochranu osobnosti je efektívnosť súdnej ochrany neodmysliteľne spojená s jej poskytnutím v primeranej dobe, teda s rýchlosťou a plynulosťou postupu súdu v prejednávanej veci, kde časové hľadisko môže zohrávať významnú úlohu (III. ÚS 30/03, III. ÚS 178/04).</p> <p>Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Ústavný súd pri preskúmaní predmetného spisu zistil, že k predĺženiu posudzovaného konania prispelo aj to, že sťažovateľ podal dvakrát odvolanie proti rozhodnutiam okresného súdu, o ktorých musel rozhodovať krajský súd, a vzniesol tiež neodôvodnenú námietku zaujatosti 14. mája 2007 proti konajúcej sudkyňi, ktorej krajský súd uznesením zo 14. augusta 2007 nevyhovel, keď z prerokovania a rozhodovania veci zákonnú sudkyňu nevytlúčil.</p> <p>Konanie na okresnom súde (okrem obdobia, keď sa spis nachádzal na súdoch vyššej inštancie) prebiehalo takmer tri roky, počas ktorých okresný súd nariadil vo veci šesť pojednávaní, z ktorých tri pojednávania boli odročené bez meritóneho prerokovania veci (jedno pojednávanie bolo odročené z dôvodu vznesenej námietky zaujatosti proti zákonnej sudkyňi, dve pojednávania boli odročené z dôvodu vopred oznámenej neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného). Na zvyšných troch pojednávaniach okresný súd okrem výsluchu sťažovateľa a predloženia listín nevykonal žiadne iné dôkazy. Podstatná časť úkonov okresného súdu v napadnutom konaní bola zameraná na viacnásobné (štyri razy) vydávanie rozhodnutí o oslobodení, resp. odňatí oslobodenia sťažovateľa od súdnych poplatkov iniciované právnym zástupcom žalovaného (v troch prípadoch) a s tým spojené predkladanie spisu odvolaciemu, resp. dovolaciemu súdu z dôvodu podaných opravných prostriedkov.</p> <p>Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu v napadnutom konaní zohľadnil najmä predmet konania, ktorým je ochrana osobnosti, a tiež celkovú dĺžku konania, ktoré ku dňu rozhodovania ústavného súdu trvá štyri a pol roka bez meritóneho rozhodnutia vo veci samej a dosiaľ nevedlo k nastoleniu právnej istoty sťažovateľa.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo veci konal síce priebežne, avšak jeho postup je poznačený neefektívnou činnosťou takej intenzity, ktorá sa prejavila ako zbytočné prieťahy v konaní, v dôsledku ktorých došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € sťažovateľovi za primerané finančné zadost'učinenie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	III. ÚS 30/03, III. ÚS 178/04

spisová značka	I. ÚS 78/2011
sudca spravodajca	Milan Lalič
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (opakovane – po predchádzajúcom rozhodnutí ústavného súdu I. ÚS 327/09) namietala porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

	Konanie začalo v roku 1998.
ratio decidendi	<p>Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom konania na okresnom súde je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Vzhľadom na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania, ako aj so zreteľom na časté menenie procesných návrhov účastníkom konania, možno napadnuté konanie považovať po vecnej stránke za zložitejšie. Samotnú skutkovú zložitost' však nemožno dávať do súvislosti s dlhotrvajúcou nečinnosťou okresného súdu, ktorý ani takmer po 13 rokoch právoplatne nerozhodol v danej veci. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a ktorá nie je právne zložitá, ako to už aj skonštatoval ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 327/09, takže doterajšia dĺžka konania je zjavne neprimeraná.</p> <p>Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorou by sťažovateľka prispela k zbytočným priet'ahom v konaní.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky garantovaného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov, vzhľadom na to, že táto povinnosť mu už bola uložená nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 327/09 z 20. januára 2010 (m. m. IV. ÚS 187/05); z tohto dôvodu sťažnosti vo zvyšku vyhovené nebolo.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude pre sťažovateľku priznanie finančného zadosťučinenia v sume 4 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	I. ÚS 327/09

spisová značka	I. ÚS 64/2011
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v konaní náhradu škody na zdraví a škody na motorovom vozidle v súvislosti s dopravnou nehodou. Konanie začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom posudzovaného konania vedeného okresným súdom je nárok sťažovateľov na náhradu škody na zdraví a motorovom vozidle v súvislosti s dopravnou nehodou. Žaloby tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Napriek tomu určitú právnu a skutkovú náročnosť posúdenia nárokov sťažovateľov mohla predstavovať potreba znaleckého skúmania rozhodných skutočností pre posúdenie nárokov sťažovateľov.</p> <p>2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom okresným súdom nezistil žiadne okolnosti, ktorými by</p>

	<p>sťažovatelia prispeli k prieťahom v konaní okresného súdu.</p> <p>3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.</p> <p>Ústavný súd sa z vyžiadaného spisu oboznámil s predmetom a doterajším priebehom posudzovaného konania a konštatuje, že okresný súd od začatia konania 6. júla 2004 do 16. októbra 2008 priebežne vykonával úkony smerujúce k prerokovaniu a rozhodnutiu veci. Napriek časovým odstupom medzi jednotlivými úkonmi súdu nie je možné v jeho konaní v tomto období od 6. júla 2004 do 16. októbra 2008 ustáliť prieťahy takej intenzity, ktoré by nasvedčovali možnosti porušenia označeného základného práva sťažovateľov.</p> <p>Prieťahy väčšej intenzity v trvaní jedného a pol roka nastali v období od 16. októbra 2008 do mája 2010, keď neboli účastníkom doručené už vyhotovené uznesenia a okresný súd vo veci nevykonával ani žiadne iné úkony. Avšak potom, ako bola sťažovateľmi podaná sťažnosť na prieťahy v konaní predsedníčke okresného súdu, došlo k zjednaniu nápravy vo vzťahu k uvedenej nečinnosti okresného súdu spočívajúcej v nedoručení už vypracovaných uznesení.</p> <p>Nečinnosť okresného súdu pri zabezpečení znaleckého posudku, ktorého vykonanie bolo nariadené v júli 2010, nie je možné hodnotiť ako prieťah takej intenzity, ktorý by mohol viesť k porušeniu označeného základného práva sťažovateľov, avšak v spojitosti s predchádzajúcou nečinnosťou okresného súdu v období od 16. októbra 2008 do mája 2010 a s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania v trvaní viac ako 6 a pol roka a predmet tohto konania (nárok na náhradu škody na zdraví a majetku vzniknutej pri dopravnej nehode) ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 1 000 € pre M. B., sumy 1 000 € pre A. B. a sumy 100 € pre R. M. za primerané finančné zadosťučinenie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 61/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. apríla 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka namietala porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody v súvislosti s dopravnou nehodou. Konanie začalo v roku 2003.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom posudzovaného konania vedeného okresným súdom je nárok sťažovateľky na náhradu škody. Žaloby tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Napriek tomu určitú právnu a skutkovú náročnosť posúdenia nárokov sťažovateľky mohla predstavovať potreba znaleckého skúmania rozhodných skutočností pre posúdenie nárokov sťažovateľky.</p> <p>2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom okresným súdom nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľka prispela k prieťahom v konaní okresného súdu.</p>

	<p>3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie okresného súdu (ktoré začalo 9. októbra 2003 a toho času trvá viac ako 7 rokov bez jeho právoplatného ukončenia) sa vyznačuje závažnou nečinnosťou okresného súdu spočívajúcou v nedostatočnom a najmä neefektívnom zabezpečovaní vykonania nariadeného dôkazu.</p> <p>Okresný súd počas viac ako troch rokov nezabezpečil vypracovania znaleckého posudku znaleckým ústavom, ktorého vykonanie bolo nariadené uznesením z 18. decembra 2006, resp. uznesením zo 16. februára 2007, a nevyvodil náležité dôsledky z omeškania znaleckého ústavu s vypracovaním posudku (napr. zrušením ustanovenia tohto znaleckého ústavu na vypracovanie posudku a ustanovenie iného znalca či znaleckého ústavu). Za stavu, keď úkony okresného súdu smerujúce k vráteniu súdneho spisu od ustanoveného znaleckého ústavu boli zjavne neefektívne, okresný súd nepristúpil k prijatiu takých opatrení (napr. rekonštrukcia spisu), ktoré by umožnili ďalšie pokračovanie v konaní nezávisle od správania znaleckého ústavu. V neposlednom rade bola činnosť okresného súdu neefektívna aj v dôslednom sankcionovaní neprípustného správania znaleckého ústavu vrátane prípadného podnetu na preskúmanie prípadnej trestnoprávnej zodpovednosti osôb zodpovedných za nakladanie so súdnym spisom v ustanovenom znaleckom ústave.</p> <p>Ústavný súd vzhľadom na zistené prieťahy v konaní okresného súdu ako celku nepovažuje za potrebné podrobnejšie hodnotiť jeho jednotlivé neefektívne úkony pre vyslovenie záveru o tom, že v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadost'učinenie.</p>
<p>požitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. US 362/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. apríla 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v trestnom konaní, vedenom proti sťažovateľom. Obžaloba na sťažovateľov bola podaná v roku 2000.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>A. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citelného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03). Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je konanie o obžalobe sťažovateľov pre trestný čin vydierania v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 k § 235 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona a na obžalovaného sťažovateľa v II. rade aj pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Ústavný súd nezistil, že by predĺženie tohto konania bolo spôsobené právnou alebo skutkovou zložitou tejto veci. Dĺžka tohto konania bola podľa ústavného súdu poznačená predovšetkým postupom okresného súdu v tejto veci.</p> <p>B. Pri hodnotení správania sťažovateľov ústavný súd zistil, že predovšetkým správanie sťažovateľa v I. rade taktiež nezanedbateľnou mierou prispelo k predĺženiu</p>

	<p>konania v tejto veci. O uvedenej skutočnosti svedčí fakt, že sťažovateľovi v I. rade sa na adresu miesta jeho pobytu opakovane nepodarilo okresnému súdu doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie 19. decembra 2000. Následne po vydaní rozsudku z 19. decembra 2000 okresný súd vyvinul veľké úsilie trvajúce takmer jeden rok, cieľom ktorého bolo zistiť miesto pobytu sťažovateľa (vykonal viaceré pokusy doručiť sťažovateľovi v I. rade písomnosti týkajúce sa predmetného konania na všetky dovtedy okresnému súdu známe adresy, opakovane zisťoval bydlisko sťažovateľa v I. rade prostredníctvom Centrálnej evidencie pobytu obyvateľov Banská Bystrica neskôr Registra obyvateľov Slovenskej republiky, zrealizoval opakovane pokusy o doručenie písomností prostredníctvom policajných orgánov, či zisťoval miesto pobytu sťažovateľa v I. rade aj u orgánov samosprávy). Rozsudok z 19. decembra 2000 bol napokon sťažovateľovi v I. rade doručený prostredníctvom policajných orgánov až 17. decembra 2002. Taktiež v rámci ďalšieho priebehu konania sťažovateľ v I. rade neposkytol okresnému súdu dostatočnú súčinnosť, keď hlavné pojednávanie konané 9. novembra 2004 muselo byť okresným súdom odročené z dôvodu jeho neprítomnosti, keďže sa opäť zdržiaval na neznámom mieste a predvolanie naň mu nebolo možné doručiť.</p> <p>Zo spisu v tejto veci vyplýva, že sťažovatelia v II. a III. rade sa opakovane ospravedlnili z neúčasti na nariadených hlavných pojednávaniach, avšak pred okresným súdom vyhlásili, že súhlasia s uskutočnením ďalšieho dokazovania v predmetnom konaní aj v ich neprítomnosti. V správaní sťažovateľov v II. a III. rade však ústavný súd nezistil také nedostatky, ktoré by mohli výraznou mierou ovplyvniť celkovú dĺžku uvedeného konania.</p> <p>C. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.</p> <p>Podľa zistenia ústavného súdu bolo konanie v predmetnej veci poznačené viacerými obdobiami nečinnosti okresného súdu. Podľa zistenia ústavného súdu bolo preskúmané konanie poznačené aj neefektívnou činnosťou okresného súdu súvisiacou predovšetkým s jeho nedôsledným postupom pri vydaní rozsudku z 19. decembra 2000, ktorý bol následne v rámci odvolacieho konania pred krajským súdom zrušený ako nepreskúmateľný, pretože okresný súd „nesprávne resp nedostatočne vyhodnotil dôkazy spôsobom uvedeným v § 2 ods. 6 Tr. por.“.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, začalo pred okresným súdom 25. februára 2000 a trvá už viac ako 11 rokov. Z uvedenej doby podstatnú časť tvoria obdobia, v ktorých v dôsledku nečinnosti okresného súdu dochádzalo k zbytočným prieťahom v predmetnom konaní (takmer 5 rokov) a konanie v tejto veci bolo navyše poznačené aj neefektívnou činnosťou okresného súdu.</p> <p>S ohľadom na uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného okresným súdom považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľov boli porušené.</p> <p>Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi v I. rade sumu 2 000 € a sťažovateľom v II. a III. rade po 2 500 €.</p>
<p>požitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 32/03</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 17/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Peter Brňák</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>13. apríla 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>

skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v konaní o určenie hraníc nehnuteľností. Sťažovatelia podali žalobu v roku 1994.
ratio decidendi	<p>Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je občianskoprávny spor spočívajúci v rozhodovaní o určení hranice nehnuteľnosti, ktorý začal podaním žaloby na súde 12. decembra 1994 sťažovateľmi. Vychádzajúc predovšetkým z obsahu spisu okresného súdu v napadnutom konaní a jeho postupu s prihliadnutím na nutnosť znaleckého dokazovania možno napadnuté konanie považovať po skutkovej stránke za zložitejšie a v tomto smere je možné súhlasiť s názorom okresného súdu vyjadreným v liste jeho predsedu zo 14. marca 2011: „Keďže sa jedná o nehnuteľnosti a návrhom navrhovateľa žiadali určiť, kadiaľ vedie hranica medzi ich nehnuteľnosťami a súd nedisponuje takými odbornými vedomosťami, aby mohol túto otázku vyriešiť sám, bolo potrebné vo veci vykonať znalecké dokazovanie...“ Samotnú skutkovú náročnosť však nemožno dávať do súvislosti s pretrvávajúcou neefektívnou činnosťou okresného súdu v napadnutom konaní. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, ktorá je aj podoprená ustálená množstvom predošlých rozhodnutí súdov ako k tomu aj poznamenali samotní sťažovatelia: „... existuje nespočetné množstvo judikátov ohľadom vlastníckeho práva a o určovaní hraníc medzi pozemkami... a návrhy tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a samo osebe dĺžka 17-tich rokov konania, nemôže ospravedlniť ani to, keby vec bola... zložitá.“</p> <p>Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru). Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil podstatnú okolnosť, ktorou by sťažovatelia prispeli k zbytočným prietahom v konaní, práve naopak, promptne reagovali na pokyny okresného súdu súvisiace napr. s doplnením žalobného návrhu, so zložením preddavkov na trovy znaleckého dokazovania, taktiež sami predkladali návrhy a aktívne vystupovali v konaní, ako keď svojimi podaniami z 20. marca 1995, 27. marca 1995, 16. septembra 1996 a 2. decembra 1996 urgovali už postup v konaní súdu a osobitnou sťažnosťou na prietahy doručenou 11. apríla 2003 predsedovi okresného súdu sa dožadovali promptného postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Predseda okresného súdu sa vo svojom písomnom vyjadrení zo 17. mája 2010 k podanej sťažnosti obmedzil iba na upovedomenie o nariadení ďalšieho znaleckého dokazovania a po jeho ukončení o nariadení ďalšieho pojednávania súdu „Po vypracovaní znaleckého posudku bude vo veci ihneď vytýčené pojednávanie.“</p> <p>Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní</p> <p>Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, ústavný súd konštatuje predovšetkým neefektívne správanie okresného súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania v trvaní takmer 17 rokov, z ktorej pripadá na konanie okresného súdu v napadnutom konaní doba viac ako 12 rokov, mali za následok zistenie prietahov, pretože okresný súd nevykonával priebežne úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzali. Ústavný súd sa stotožnil s názorom sťažovateľov, že k zbytočným prietahom v konaní došlo, aj keď v predmetnej veci okresný súd určité úkony vykonal.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy po 12 000 € obidvom sťažovateľom za primerané finančné zadost'učinenie.</p>
použité odkazy na relevantnú	***

Spracovala : JUDr. Zuzana Gajdošová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.